



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum**

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de**

**Antverpiæ, 1649**

§. 1. Labilem creavit Deus hominem, vt haberet cui peccata misericors dimitteret, de quo maxime gloriatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

§. 1. Labilem creauit Deus hominem, vt haberet, cui peccata misericors dimitteret, de quo maxime glorietur.

**P**roponit D. Hieronymus ex industria respondere, sibi obiectæ quæstioni. Cur Deus hominem non condiderit impeccabilem? Aut hoc potuit, aut non potuit? Si non derogatur omnipotentia? Si potuit, cur omnipotentia deus sui voluntas? Inuatum est omnibus architectis perficere quantum possunt, opera sua, vt sint ea voluntati suæ conformia. Hoc ab homine requirit Deus, vt sit sine peccato, iustus & pius: *Hæc est voluntas Dei, sanctificatio vestra.* Nihil magis exhorrescit, at nec aliud, præter peccatum: Si me vult à peccato liberum, & moleste fert me in illud labi, cur me non condidit, gratia sua ac amicitia, ne possum peccare, confirmatum? Quem mihi parentem inuenies, qui si filium peccat ab omni defectu immunem creare, talem non perficeret modis omnibus absolutum? Si stomachatur Deus, quia pecco, quia illum offendendo, cur hoc non præuenit, me tam iustum creando & ab omni adeo distitum offensa, vt illam nunquam possem committere etiam volens: Extruere si cogitas tuæ domum habitationi, ad laboras vt firma consistat, non de facili corruat, si sapiens fueris (ait Christus) illam supra soliedum eriges fundamentum supra petram, fortioribus autolis parietibus, fulcris iustitias crassioribus, nec est qui commoueat: Quod si super leuem posueris arenam fundamentum, supra vacuas erexeris arundines, quæ quolibet vento huc, & illic, inclinentur: videris ipse voluisse, quod ad quemlibet ventu turbulenciam concideret. Nec tibi tum ratio suppeteret conquirendi, cur tam cito corruerit, nec hix steterit & immobilis, sed culpa tuæ in putandum, qui si pra tam labile illam statisti fundamentum. His querelis (inquit D. Hieron.) alij procedunt murmuratores: Si me Deus vult constantem, vt quid me supra tam languidum & infirmum creauit fundamentum, quo in omnem partem, quolibet feror vento? Non me redarguat, quod ea iam, sibi casum imputet, qui me caducum nimis formauit architectus.

Ne parua quæstionem indices esse difficultatis, quam ipse Iob operam indicauit, vt notat D. Greg. Mentis oculos Iob propheta conuicit in Adam protoplasten quem Deus gratis doni que affam diuitem creauerat, in paradiso

collocauit, liberate donauit, vt faceret quod sibi placeret, & hæc fuit eius sinistra fortuna, quod ad malū deflexerit, peccatumque commiserit Dei legibus inobediens quo reddi seipsū sed & nos omnes in æternum perdidit patens filios. Egregio hoc explicat simbolo aquilæ videntes Iob generis humani exprimens protoparente: *Dies mei pertransierunt, & c. Sicut aquila volans ad eum.* Erat hic celsitudinis lux fastigio gloriosus, alis intellectus expansis, sublimis fide viua illuminatus, voluntate diuinæ charitatis igne incensa feruentissimus, oculos ad arboris deiecit fructū prohiberi, sibi tamen à diabolo presentatū, deceptus, comedit, & in abyssū decidit inferi miseriarū. Prudentissime Deus, cur præcius tam peruersi, noxiique libertatis vitus, illā homini concessisti? *Cur is (querit D. Greg.) qui summe potens & summe bonus est, nequaquam hominē voluit talem facere, qui perire non posset?* Si summe bonus, bonitatis exigit ratio, tali hominē præferre a damno, ne pereat, præmunire. Facere hoc potuisse ex eius omnipotentia nemo dubitat. Cur igitur non fecit? Hæc proposita quæstione, Adam in se reuersus Iob sic ait: *Illicitum mihi video facti à factore meo repetere rationem: magna, sine dubio audacia argumentum, cum illo velle disputare: verum si siluero, velut vermen hæc agnosco difficultatem, qui mihi viscera corrodit, nec poenam valeo simulare: Cum diuero nequaquam ita loquar, commuto faciem meam, & dolore torqueor.* Quis hanc enodet difficultatem, quis dolorem explicet?

Huic quæstioni respondet D. Hier. Primò supponens eam esse valde temerariam, dignamque supplicio: Vnde nos (inquit) per prophetam Isaiam Deus præmonet: *Va qui contradicis sibi sibi suo &c. Va qui dicis patri quid generas? & mulieri quid parturis?* Metaphora sumitur adeo familiaris D. Apostolo de vasis fictilibus, quorum nullum tanta præualet audacia, vt de figulo loqueretur, quod se de materia tam fragili caducaque formauerit: *Hoc ad eos pertinet, qui dicunt, quare D. HIER. talis conditus sum, qui non possum in perpetuum Li. 2. couertere peccato: Quare tale vis factum vt non quasi Peta. T. 2. adamantinum permanerem, sed ad omnem tactum fctile atque fragile?* Respondet secundo diuino Ratio hoc factum esse consilio, vt id quod intendebat, prima, vt assequeretur. Hic autem inter alios firmis erat iuram o-Deo præstitus cum hominem conderet, in gloriaderet riam suam, suas manifestare perfectiones, quam misericordiam præ cæteris vult inuiscere, est summa cordiam sua bonitas, misericordia, clementia: hæc namque cæteras linguæ antecellit.

Proin-



Proinde quæ maxime patefacere cunctorum-  
 que voluit oculis nota esse mortalibus opera,  
 illa esse nouimus, quibus sua constat benigna  
 misericordia: *Miserationes eius super omnia opera  
 eius:* cuius propheta regius, cui concinit D. Ia-  
 Iac. 2. 13. *cobus: Superexaltat autem misericordiam iudi-  
 cium.* Si nulla fuissent peccata, quomodo Dei  
 pateceret misericordia? Si semper homo perfe-  
 ctus, in omnibus Deo sedulus seruiret & in nul-  
 lo prouocaret, quid mirum, quod illum Deus  
 beneficiis cumularet, donis exaltaret, delicul-  
 que cœlestibus recrearet, qui nec vno apice ab  
 eius declinaret voluntate? Hæc autem in pecca-  
 toribus magna demonstratur, in sibi rebelles o-  
 stenditur longanimis, qualiter eos sustineat, ex-  
 spectet, nutriat illuminet, vocet roget recipiat,  
 absoluat. Optime spiritus S. *Quam magna mi-  
 sericordia Domini & propitiatio illius conuertenti-  
 bus ad se. q. d. Misericordia Domini plena est terra.*  
 IV. Nihil in ea inuenietis, in quo diuina non res-  
 plendeat clementia. Verumtamen ubi tam mag-  
 na, ut non possit sine admiratione declarari?  
 Magna Dei mi- *Quam magna:* In peccatoribus, qui cum suis il-  
 lorum irruunt sceleribus, eius domo discesse-  
 runt, vias suas effrenes abierint, iniuriis affe-  
 cerint, ad eum denuo reuertuntur, in illis illa de-  
 claratur apertius.  
 Quando populus Israeliticus vitulum ado-  
 rauerat ex auro confectum sacrilego, nefario-  
 que piaculo, tanto pere se Deus ostendit exacer-  
 batum, ut gestus quosdam ederet Moyse collo-  
 cutus omnes quasi deleturus. *Dimitte me ut ira-  
 scatur furor meus contra eos, & deleam eos.* Atta-  
 men ad preces Moyse illis ignouit. Deum ut hanc  
 Ex. 32. 13. *Ex. 33. 6.* Moyses vidit eius clementiam, supplicat. *Osen-  
 de mihi faciem tuam.* Hoc sicut respondet Deus  
 patitur difficultatem, attamen hanc tibi faciam  
 gratiam quæ nulla singularior: *Ostendâ tibi omne  
 bonum.* Ad hoc igitur secede ad laus, coram te  
 transibo, tuos illuminabo oculos, ut quæ tanto-  
 pere desideras possis inueniri. Dicto citius, ad lo-  
 cum secedit Moyses sibi à Deo destinatum, per-  
 transit Deus, illuminatur Moyses, distinctius  
 quidquid habet Deus, vidit: *Omne bonum, quo vi-  
 so alius exclamat: Misericors, clemens, piens,  
 multa miserationis, &c. qui aufert iniquitatem,  
 & scelera, atque peccata. Quid hoc Domine?  
 Moyse promittis omnis boni visionem, & tuam  
 tantummodo videt misericordiam, clementiam,  
 patientiam, opera misericordie, qua peccato-  
 rum propitiatis iniquitatibus? An non expedi-  
 ret, tuam videret iustitiam, qua tam seuerè pec-  
 catores punis pertinaces? Tuâ ipse cerneret po-*

nitiam, quâ tibi alterum feligas populum, qui  
 multo feruât illi feruentius? Immenfam tuam  
 contempleretur sapientiam, quâ soie clarus  
 conspicis quouique populi tendat ingrati-  
 do? Nequaquam. Hoc enim plus ceteris ex-  
 petit Deus hominibus sit manifestum, sua scilicet  
 misericordia, bonitas & clementia, in qua quan-  
 tum licet conijcere, vult bonum omne com-  
 prehendi, & hæc quidem claris apparet, in quo-  
 rumlibet remissione peccatorum, turpitudine  
 grauissima licet sint, & numero infinita, quæ  
 verbis his cuncta continentur: *Aufert iniquita-  
 tem & scelera atque peccata.*

Hanc Christus voluit præfenti parabola de-  
 clarare misericordiam (vt notat D. Ambrosius) à pa-  
 tre illo filio contumaci, impudenti, refrac-  
 tario exhibitam, qui paternis ædibus egredietis, hæc  
 substantiam suam luxuriosè viuendo dissipata-  
 nitelien abiecto seruire Domino & inuiti, ego de  
 qui illum ad pascendos porcos eiecit, nec sibi clauis  
 quas ad salutem permisit, reuertenti tamen  
 pietatis portas seuerus non oclcluit, indignans  
 non repulit, faciem amarus non auertit, quin-  
 imo beneuolus occurrit, amicus expansis excep-  
 pit brachijs, & misericors vno *Pater peccati:* cun-  
 cta dimittit, lacrum vestium, nudipedem cal-  
 ceauit, languidum recreauit & omni genere  
 muscorum iuber instrui conuulsum permagis-  
 ficum tanto suscepit gaudio, vt indignatus ma-  
 ior natu filius noluerit introire, cum indecens  
 esse iudicaret, tantâ prodigum excipi clementia,  
 paternis laribus intromitti refugam, prodigum-  
 que non plectere. Nomentanum. Reuertens de  
 agro filius primogenitus, accedensque foros,  
 audiuit symphoniam & chorum omnes festina  
 gaudio iubilantes: *Fanulum* vocat quærit, quid  
 hæc sint: quis lætus grandæuum patrem suc-  
 cessus exhilararit? Cui ille: *Frater tuus* venit,  
 ille inquam, quem mortuum credebamus &  
 lugebamus: il unquam pater tuus totâ cordis ex-  
 cepit lætitiâ, hæc tanta recreationis. Sto-  
 mochaur, terga vertit, nec ades ingreditur, dis-  
 scedit, in patre grauiter queribundus. Illico  
 pater egressus filium insequitur, rogat illum, si-  
 lrum, vt qui pacem designaris domum? Cui  
 ille. Hec mihi, quis non moleste patitur, quis  
 non multè indignetur tanto excessui: quod in  
 domum receperis, & quidem tot amoris indi-  
 cibus mastigiam illum, qui bona omnia tua abie-  
 git, vt ne tentatio quidem sibi retento, nomen  
 in toto orbe nequitijis suis denigravit? Hoc  
 nihil aliud esse cuncti iudicabunt, quam his  
 omnibus filij nequitijis ac dissolutionibus pater-  
 num

Eccli. 17.  
 28.  
 Psa. 31. 1.  
 IV.  
 Magna  
 Dei mi-  
 sericot-  
 dia.  
 V.  
 Omne  
 bonum  
 Dei est  
 clemen-  
 tia.



num superaddere suffragium. Hic dissimilimus est parabola: necdus, hoc primum omnium mysterium. Disputatur inter Doctores, quis ille sit filius primogenitus quem significet, & probabile est opinio, viros illos ligni are, cui solis illis hæc optime patris verba conveniunt: *Filius in semper mecum est, & omnia mea in se sunt.*

§. 2. *Tanta est Dei misericordia, ut de illa Sanchi, velut Isaias & Ionas, conquesti videntur.*

**Q**uid igitur num de Deo sancti conquestur, num obsequium habes hic parafim, quã subalter Doctus misericordiam suã in peccatores expleret, nam quoniam tanta est ut illi, vni alioquin sanctissimi. De que clarissimi oblatione suscipiantur. Unde patet hæc Dei misericordiam magnitudinem (inquit D. al.) in eo quod adeo si immensa, ut ipsi homines illam tantam esse sibi nequeant percipere, proinde nullis hæc incerti sententia, non esse possibile, rã immensam esse Dei clemenciam, cum misericordiam, de quibus post pauca dicendum. Fortis artem adducitur arguentium dum videmus ipsos viros sanctissimos ex eius consideratione rari in admira rationem quam maximam: quia censent illum adeo impetibilem esse, ut de Deo conqueri, eiusque misericordiam obmurmurare videantur, non eo murmurare quod illis ad peccatum impetirent, sed ex zelosa ac zelosa quam admiracione: ita ut illa moti Domino suas exponant sæpe querimonias, ita Isaias ut heri prelibauimus, hic enim attendens quanta Deus benignitate peccatoribus indulgeret, ex qua sibi viam ad peiora aperiebant illi cencione in hunc modum obicit: *In dulsi genis Domine, indulisti genis numquam glorificati in eis? Ignouisti nullo sic negotio peccatoribus quis inde profectus? Numquid glorificatus es? Numquid reddi meliores? Eodem quoque loco, noster loquitur modo: *Miseramur impio, & non distet iustitiam id est, numquam ad meliora studia conuerteretur.**

Sæpe repetita est illa de Deo Iona querimonia & indignatio non ex qua, nec non id quod Deo ipsi in faciem barbaramque obiecit. Mittitur prædicator ad sceleratissimam illam, omni que dignam exitio civitatem Niniven, dat ei in mandatis, ut suo Nivite nomine prædicet interitum, mortisque annuntiet præco sententiam, quã Deus Ninivitas ob enormia, & non toleranda flagitia *Hieron. Ep. de Lantz. Tom. II.*

denouerat infra quadraginta dies perituros, & tunc evertendos. Quis obediens vates Niniven proficiscitur, prædicat, ut Dei minister sententiam mortisque prælegat ferale decretum, infra ou draginta dies Niniven fore delotudam. Finita coricione, ciuitate ciscet, alio tempore scandit collem, ut inde diuisi spectare funestum exitum; num hiant terra velut Core Dabban, & Abiron absorbetetur num fulgure de celo sulphure, & pice, velut Sodoma percussa arenaretur, & momento citius interiret.

Hæc eo cogitante, & expectante ventura, cognoscit, quod illi, ad peccatum am reuerfis, ventiamo, e seculo un scorum pesti sanulus misericors Deus plenaria concessisset delictorum omnium inuentionem: *Conuersi sunt de via sua Iona 3, tom. 1, & misericors est Dominus.* Aduertit hæc Ionas, & alio rancabundus indignatur & factus animo vehementer cum Deo exposul: *Es as factus est Iona afflictione magna, & vultus est, & in hæc verba Non achabundus prorumpit Deo: quare obicitur. Credam e posse fieri Domine, ut vnius la hinc a vel gemitus intutu, tot rancabundus peccatores iudicemus, peccataque nõ puquere la misericors dimittas: quare qui ubi feriat, qui tuum munus explat mandatum, cum quæ vestro dixim nomine futura operibus implete dimiseris. Ne mrens, si tibi obsequium præstare recusatim. Quando primum ante n illis mortis decretum inuimatus fugi in Tharsis iam enim præuicem, quistatorum tot inuimaturum que futurus esset exitus, nimirum, quod audito vel vnico: *Peccasti miserere, confestim genti peccatrici clemens indulgeres. Hoc mihi sedet animo nolo vivere, moriar non illa vilurus. In fumos tot terribilienta euanescent hit animati tibi in faciem peccant fortiores, & offendunt aucaciores, tuos sublaunant ministror illos ut nendaces exhibil, ut & ut talis a cunctis explodit mendax oppidanis illi: inquit, qui me decouantem audierunt ex ore Dei: *Adhuc quadraginta dies & Natue subuicietur. Propier hoc præoccupauit vi sup rem in Tharsis. Scio enim, quia tu Deus clemens, & misericors, &c. quare, Domine, tolle quaso anima mea a me: quia melior est mihi mors, quam vita.* Fuit autem his Iona contra Deum tanta commotio, ut illum uenit Dns solaturus, & propositis iustissimis rationibus animum eius mentem que sedaturus: in que suam hoc edidit stratagemam de areficta hedera, sub cuius umbra requiescens, ab ardentissimi solis radis proteclus non afluabat, ob quam dum ille tristis doleret,**

II.

Iona querela de Dei misericordia.

Iona.

